

Terugblik lezing Riet Fiddelaers - 28 maart 2019, Kloosterbibliotheek Wittem

Titel: 'Als de poort van je hart op slot valt'.

Riet Fiddelaers gebruikte in haar lezing tal van gedichten en mooie treffende beelden. Rouw en verlies zijn ervaringen in ons leven waar je soms moeilijk woorden voor vindt. Het vraagt om een ander soort taal; de taal van het beeld, de taal van de poëzie.

Ze begon de lezing met het verhaal van Edith Eva Eger. Ze was zestien toen ze naar Auschwitz werd gedeporteerd. In het kamp gaf ze aan wie haar moeder was, deze werd toen in de rij van de mensen bestemd voor de gaskamer. Dit is haar hele leven bij gebleven. Ze heeft ermee moeten leven en zich vooral ook moeten bevrijden van haar 'schuld'.

Edith Eva Eger schreef recent een boek getiteld: de Keuze, leven in vrijheid.

Wat doet verlies met je? Riet Fiddelaers leest een gedicht van Judith Herzberg voor

Moed

De nacht heeft mij weer van mijn apropos gebracht
langzaam loopt de ochtend vol
met woorden die ik zeker weet
dat iets betekenden, maar wat?

Lopen is op voeten balanceren,
op straat zie ik warme wezens
die ook de onbegrijpelijke moed
hebben gehad om op te staan
in plaats van niet.

Nooit is iemand zeker van iets,
te worden geliefd, te worden verlaten
alles kan en alles mag
alles wisselt elkaar af.

Nooit ben je er zeker van dat je wordt geliefd, dat maakt dat je soms de poort van je hart wat meer dicht doet en dan weer opent. De poort die toegang biedt tot de wereld. Je hebt geluk als je iemand ontmoet die jou helpt om die poort te openen, die jou helpt om de scharnieren wat te oliën zodat de scharnieren minder knarsen als je de poort behoedzaam wilt openen.

Waar begint een rouwproces en wat is rouw?

Rouw begint vaak al veel eerder dan het moment van de verlieservaring. Een recente verlieservaring is soms de hefboom om eerder verlies weer heftig te voelen. We kennen allemaal nog wel de fasen van rouw van Kübler Ross maar deze zijn niet meer passend. Het boekje van Manu Keirse: 'vingerafdruk van verlies', benadert de werkelijkheid van vandaag veel beter. Iedere mens rouwt op een geheel eigen wijze...

Kun je verlies verwerken? Treffend zegt Riet Fiddelaers daarover:

'Rouw/ verlies is liefde die zijn adres is kwijtgeraakt'

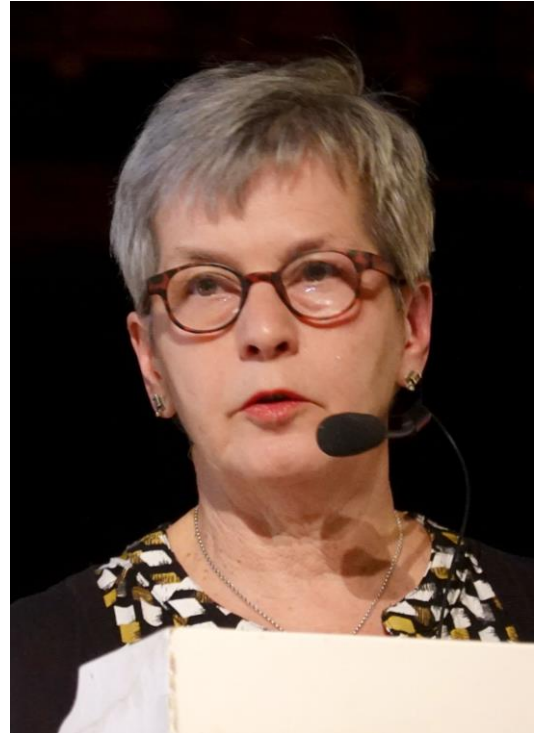
Rouw gaat nooit over, het wordt een deel van je levensverhaal. We kunnen wel troost bieden, maar het verdriet kan niet weggenomen worden. Verlies hoeft ook niet opgelost of verwerkt te worden maar verlies kan wel verweven worden met het leven.

Hier wordt de kernachtige zin gebruikt van Wibe Veenbaas:

het wezen van het bestaan, de dingen die niet overgaan
Het is de Bron van het Bestaan,
de Dingen Die Niet Overgaan

Hoe kun je naar rouw kijken? Wil je verdriet verdringen of erin verdrinken. Er wordt een beeld gebruikt van twee eilanden. Het eiland waarop je intens bezig bent met het verdriet, waarom, waartoe, ik kan nooit meer leven ... en een eiland waarop je zoekt naar nieuwe wegen, naar andere bezigheden.

Het is de kunst om op en neer te zeilen tussen het ene en het andere eiland. Ermee bezig te zijn en het ook weer kunnen neerleggen en je gedachten verzetten en iets anders oppakken. De kunst van een balans zoeken tussen beide. Je kunt namelijk in de *pijn blijven zitten* over proberen te gaan naar een leven met *pijn hebben*. Kun je een overgang maken *van pijn zijn naar pijn hebben*? Maar dat vraagt wel tijd en soms veel tijd. Er staat geen tijd voor maar het kan wel helpen als je zelf merkt dat je stappen zet naar een leven dat iets meer licht laat voelen. Als je merkt dat je verlies kunt verweven met het dagelijkse leven.

Kinderen en rouw

In het kader van adoptie heeft een kind vaak weet van een heftige verlieservaring maar niet in het hoofd maar in de taal van het lijf. Neem kinderen hierin serieus, probeer er zo goed mogelijk mee om te gaan met alle creativiteit want kinderen hebben vaak niet een taal ervoor. Help de kinderen om hun sleutel van de poort van hun hart te hanteren!

Rouw / verlies en overlevingsstrategieën: kun je deze bij jezelf onderkennen? Zorgen voor de ander, altijd het hoogste woord hebben, erg opgewekt zijn maar vanbinnen schrijft het ...

Veerkracht- tot slot- is wezenlijk om te kunnen leven met verlies. Maar een mens moet zeker ook geluk hebben in het leven, de juiste mensen tegenkomen die jou verstaan en troosten.

achter al mijn woorden
ben ik
zo sprakeloos
en achter al mijn grootheid
zo klein, zo
bijna broos

Het was een kostbare lezing waarin Riet Fiddelaers naast haar verworven inzicht, vooral doorleefde ervaringen in prachtige beeldtaal en beeldende taal doorgaf.

Marianne Debets, maart 2019